

ERASMUS + KA2 PROJECT: "Strengthening Capacities for Higher Education of Pain Medicine in Western Balkan Countries - HEPMP"

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Zašto HEPMP projekat?

Bol je vjerovatno jedan od najstarijih i najuniverzalnijih oblika stresa i jedna od najranijih patnji čovječanstva. Pratilac je mnogih bolesti i stanja i uprkos naporima i činjenici da je star koliko i samo čovječanstvo, bol niti je dovoljno shvaćen niti ga je moguće kontrolisati u potpunosti.

Svijest zdravstvenih radnika o značaju liječenja bola je na niskom nivou.

Ciljevi projekta HEPMP

- Jačanje kapaciteta visokog obrazovanja u oblasti medicine bola u zemljama Zapadnog Balkana;
- Edukacija zdravstvenih radnika u oblasti medicine bola;
- Usavršavanje kurikuluma subspecializacije Medicine bola na postdiplomskim studijama, kao i razvoj obrazovnog programa iz oblasti medicine bola na osnovnim studijama Medicinskog fakulteta.
- Uspostavljanje akademske mreže i poboljšanje stručne saradnje uz pomoć savremenih tehnologija (internet, telemedicina, itd.).

Konzorcijum projekta čine predstavnici devet ustanova: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, KBC «Dr Dragiša Mišović-Dedinje», Medicinski fakultet Univerziteta u Podgorici, Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli, Medicinski fakultet Univerziteta u Banja Luci, Medicinski fakultet Univerziteta u Rijeci, Medicinski fakultet Univerziteta u Firenci i Medicinski fakultet Univerziteta u Ljubljani.

www. <http://hepmp.med.bg.ac.rs/>

Mail: hepmperasmus.ka2@med.bg.ac.rs

AKUTNI BOL

Značaj i liječenje

Kontinuirana medicinska edukacija

Univerzitetski klinički centar Tuzla
Centar za palijativnu medicinu i terapiju bola
29. juna 2019. godine

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union **HEPMP**
HIGHER EDUCATION PAIN MEDICINE PROJECT

Bol je neprijatno senzorno i emocionalno iskustvo u vezi sa aktuelnom ili mogućom traumom tkiva ili je opisano rječima koje odgovaraju takvoj traumi.

Bol je subjektivan fenomen, koji uključuje senzornu i emocionalnu dimenziju, te je iskaz pacijenta o doživljaju bola vrlo bitan za njegovu procjenu i adekvatno otklanjanje.

Akutni bol je neizbježni pratilac akutne bolesti, traume i operacije. Neadekvatno liječen akutni bol povećava neuroendokrini i imuni odgovor organizma na stres i može imati rane i kasne štetne sistemske efekte i komplikacije sa usporavanjem procesa ozdravljenja, porastom morbiditeta, mortaliteta, produženom hospitalizacijom i progresijom akutnog u hronični posttraumatski ili posthirurški bol.

Analgezija treba da je rana, promptna, bezbjedna i efikasna i ne treba da kasni očekujući dijagnozu. Opioignorancija i opiofobija ne mogu biti prepreka u liječenju akutnog bola opioidima kada je njihova upotreba indikovana jačinom bola.

Balansirana, multimodalna analgezija podrazumjeva primjenu više terapijskih sredstava i metoda, koji aditivnim i potencirajućim sinergizmom, sa manjim ukupnim dozama, obezbjeđuju, kako superiorno otklanjanje bola uz manje neželjenih efekata, tako i smanjen odgovor na stres kod traumatizovanih ili operisanih.

Anksioliza i sedacija, uz prethodnu analgeziju, imaju važno mjesto u smanjenju odgovora na bol.

Značaj regionalne analgezije i nefarmakološkog liječenja u zbrinjavanju akutnog bola sve više se ističe.

PROGRAM JE AKREDITOVAN ODLUKOM LJEKARSKE KOMORE TUZLANSKOG KANTONA:10 bodova za predavače i 5 za učesnike.

Ciljna grupa: ljekari, stomatolozi, farmaceuti, biohemičari, medicinske sestre /tehničari, studenti medicine

Prisustvo je besplatno i OBAVEZNO prijaviti na <tel:061721353> ili e-mail: jasnasmajic@gmail.com. Učesnicima je obezbjeđen priručnik „Akutni bol“.

Voditelj CME: Doc.dr.sc. Jasmina Smajić

Organizator: HEPMP Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli

PROGRAM

09:00-09:30 Registracija učesnika

09:30-09:35 Pozdravni govor Rektorice Univerziteta u Tuzli, Prof.dr.sc. Nermina Hadžigrahić, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

09:35-09:40 Pozdravni govor Dekanice Medicinskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, Prof.dr.sc. Selmira Brkić, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

09:40-09:45 Pozdravni govor (video link) koordinatora projekta, Prof.dr.sc. Predrag Stevanović, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija

09:45-10:00 HEPMP projekat; ciljevi i zadaci, Doc.dr.sc. Jasmina Smajić, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

10:00-10:20 Posttraumatski bol, Prof.dr.sc. Jasna Jevđić, Univerzitet u Kragujevcu, Kragujevac, Srbija

10:20-10:40 Postoperativni bol, Doc.dr.sc. Jasmina Smajić, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

10:40-11:00 Kafe pauza

11:00-11:20 Akutne glavobolje, Mr.med.sc. dr. Zoran Vukojević, Univerzitet u Banja Luci, Banja Luka, Bosna i Hercegovina

11:20-11:40 Akutni lumbalni bolni sindrom, Doc.dr.sc. Renata Hodžić, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

11:40-12:00 Kompleksni regionalni bolni sindrom, Prof.dr.sc. Tatjana Bućma, Univerzitet u Banja Luci, Banja Luka, Bosna i Hercegovina

12:00-12:20 Hronifikacija akutne boli, Doc.dr.sc. Samir Husić, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

12:20-12:40 Kafe pauza

12:40-13:00 Opijati u terapiji akutne boli, Prof.dr.sc. Darko Golić, Univerzitet u Banja Luci, Banja Luka, Bosna i Hercegovina

13:00-13:20 Primjena centralnih nervnih blokova u terapiji akutnog postoperativnog bola, Prof.dr.sc. Nebojša Lađević, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija

13:20-13:40 Multimodalna terapija bola, Mr.med.sc.dr. Nenad Zornić, Univerzitet u Kragujevcu, Kragujevac, Srbija

13:40-14:00 Evaluacija tečaja i izlazni test

14:00-14:30 Obilazak Centra za Palijativnu medicinu Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla